

Fælles ø-lejrskole

Syv ø-skoler i skøn forening

7 skoler fra de danske småøer havde sat hinanden stævne til fælles lejrskole i uge 41. Anholt, Endelave, Fejø, Orø, Omø, Sejerø og Tunø. Næsten 150 børn og voksne overnattede på en nedlagt skole i Lisbjerg nord for Århus. Om dagen foregik alle de mange spændende aktiviteter på godsbaneearealet, tæt på centrum af Århus og der var arrangeret ture ud i byen.

Eleverne på de små ø-skoler er vant til at skulle rejse med færge, at der ikke er så mange elever i skolen, at man undervises sammen med elever fra andre klassetrin osv. Fælles lejrskole har til formål at give børnene mulighed for at lære hinanden at kende, på tværs af vandet. Denne lejrskole, som foregik i en storby, havde endvidere til formål at spejle elevernes trykke

overskuelige hverdagsrammer i storbyens mylder.

Der blev lavet spændende mad til os. Ikke noget med traditionelle retter som kødsovs, svensk pølseret e.l. Næ, nej, den stod på „Stenbroen koger“, „Asian Sensation“, og et stort hit var „BBC-burger“ tilberedt på en cykelgrill! Børnene var delt op i grupper efter alder og deltog i aktiviteter passende for aldersgrupperne. Således bød ugen på bla. „Slack-Line“ (gå på line), „Jorden er giftig“, „Krittifitti“ (graffiti med kridt på torvet), dragebygning, en tur rundt i centrum på en cykel, hvor 2-3 børn sad på ladet mens det var de voksne, der trådte i pedalerne. Selvfølgelig var der også tid til fælles leg og boldspil. Det var nogle trætte børn og voksne der fredag

morgen startede hjemturen til de små øer. Men også glade og fulde af oplevelser, der skal hjem og bearbejdes. For børn, der er vant til meget overskuelige og trygge rammer til hverdag, er det meget givende at komme ud og opleve hvordan tingene kan være andre steder. Også for de voksne er det positivt at være sammen. Vi har de samme vilkår til dagligt og har stor gavn af at mødes. Derfor er der også til næste år planlagt et seminar for ø-skolernes lærere og pædagoger, således som det har været afholdt hvert andet år i en årrække. På den måde er det hensigten at styrke samarbejdet mellem ø-skolerne også ind imellem vores fælles møder.

Astrid Engelund, lærer på Tunø.

Et nyt år – nye muligheder

Kommentar af Dorthe Winther

Som man kan læse andetsteds i dette nummer af Ø-posten, var hovedtemaerne på dette års repræsentantskabsmøde erhvervsudvikling og bosætning. Drøftelserne skulle dels afdække Ø-sammenslutnings fremtidige rolle i de to temaer, og dels var drøftelserne oplæg til mødet med politikere fra Udvalget for Småøer og Minister for By, Bolig og Landdistrikter Carsten Hansen søndag formiddag.

Hvordan bliver jeres ø attraktiv for tilflyttere?

I evalueringen af Ø-sammenslutningens bosætningskampagne var der generel enighed om blandt ø-repræsentanterne, at BlivØbo.nu havde været et godt tiltag og en god mulighed for at markedsføre øerne. Bortset fra Hjarnø, som decideret har fået en tilflytter pga. kampagnen, så er øerne ikke blevet bestormet af tilflyttere.

Men at lave bosætningsarbejde er jo også et langt sejt træk, som hele tiden skal prioriteres. Det handler om at placere småøerne i folks hoveder som attraktive bosteder, hvis man en dag overvejer at flytte. Lige nu er der ikke den store mobilitet i det danske samfund, men formentlig kommer det igen, og så er det vigtigt at have sået det frø.

Der er nok ingen tvivl om, at skal vi tiltrække nye øboere, er vi nødt til selv at være bevidste om, hvad det er, der gør lige netop vores ø attraktiv for tilflyttere. Der bliver i disse tider talt meget om værdier, og jeg tror, det er vigtigt, at vi som ø finder de værdier, der gør lige netop vores ø til et godt sted at bo og leve. Er det det aktive foreningsliv, det gode børneliv, den gode ældrepleje, det trygge sygdomsberedskab, den særprægede natur, roen, snakken i butikken og på færgen, de gode fester eller?

Alt dette er jo ofte ting, vi tager for givet, men ved at sætte fokus på det, tror jeg, at man opnår mindst to ting: Før det første bliver vi bedre til at markedsføre vores ø for potentielle tilflyttere, og sidst men ikke mindst kan det også åbne vores egne øjne for, hvorfor vi nu egentlig er så glade for at bo på vores ø – og det er vel ikke så ringe endda.

Ø-sammenslutningen og erhvervsudvikling

Generalforsamlingen vedtog i juni et ideoplæg til 'Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik for de danske småøer'. For at drøfte hvordan man fra øernes side ser Ø-sammenslutningens rolle i en sådan erhvervsudvikling besluttede bestyrelsen at gøre det til et tema på repræsentantskabsmødet.

Drøftelserne pegede på følgende hovedområder, hvor Ø-sammenslutningen skal spille en aktiv rolle. Dels det at skabe gode rammebetingelser – infrastruktur (færger, IT – både bredbånd og mobil), planloven (mulighed for udvikling selv om øerne er dækket af kystnærhedszone og strandbeskyttelseslinje) og at belønningen sker på samme vilkår som på fastlandet.

Et andet ønske var et 'Småøernes Væksthus' med en vidensdatabase og en ø-virksomhedskonsulent.

Bestyrelsen skal på sit visionsmøde i januar se på, hvorledes dette kan implementeres i en national ø-politik, som kan fremlægges for Udvalget for småøer.

Småøerne og den kommende strukturfondsperiode

Den indeværende strukturfondsperiode udløber med 2013 og dermed slutter Småøernes Aktionsgruppe også deres arbejde.

I Ø-sammenslutningen er vi ikke i tvivl om, at det at have en egen Ø-LAG med egen koordinator er med til at fastholde og udvikle småøerne som helårsboede samfund.

Derfor er vi – ligesom forud for denne periode – gået i gang med at påvirke embedsmænd og politikere, således at vi også i den kommende periode får vores egen lokale aktionsgruppe.

Den 22. november var vi til møde med embedsmænd i MBBL, hvor vi drøftede mulighederne for, at Småøerne igen får egen LAG med midler både fra landdistrikt- og fiskeriprogrammet. Vi deltager i diverse møder, der afholdes af bl.a. Erhvervsstyrelsen, og vi har skrevet til Erhvervs- og Vækstminister Annette Vilhelmsen og Minister for By, Bolig og Landdistrikter Carsten Hansen og foreslået, at der i den kommende periode oprettes en central pulje direkte under Erhvervsstyrelsen rettet mod småø-pro-

jekter, samt at småøerne defineres som særlige statsstøtteområder med mulighed for investeringstilskud til virksomheder.

Den centrale pulje vil give bl.a. Ø-sammenslutningen mulighed for at lave et fælles erhvervsprojekt á la det der blev ønsket på repræsentantskabsmødet.

Småøer med eget postnummer?

På baggrund af den megen polemik, der har været omkring udbetaling af kontanter fra postservice-butikker på småøerne, inviterede chef for forretningsdrift Jørgen Fischer, Post Danmark os til møde. Her redegjorde han for, at der som sådan ikke sker nogen ændringer i, at man kan hæve penge i øens postbutik. Det kan man nemlig fortsat gøre, ifald man er kunde i Danske Bank, og hvis der er penge 'i kassen' i postbutikken – større beløb skal som hidtil bestilles. Det er der som sådan ingen forskel i i forhold til resten af landet. Jørgen Fischer indrømmede dog, at denne sag kommunikationsmæssigt nok kunne have været håndteret mere elegant. På mødet drøftede vi i øvrigt muligheden for, at øerne kan få deres 'eget' postnummer tilbage, noget mange øer ønsker. Det er ikke kun i erhvervs- og turismeøjemed, at det er smart at have eget postnummer – også mange forsikringselskaber bruger postnumre, når de afgør præmiens størrelse, og desuden bliver de undersøgelser, som f.eks. laves vedr. mobil- og bredbåndsdækning opgjort efter postnumre. Jørgen Fischer oplyste, at det er den enkelte kommune, som skal fremsende en begrundet ansøgning om, at øen får eget postnummer. Herefter vil Post Danmark behandle ansøgningen. Så hermed en opfordring til at tage fat i sin kommune og få den til at søge, så vi også på den måde kan få øerne på landkortet.

Kulturnat og Folkemøde

Som man kan læse andetsteds i Ø-posten, deltog Ø-sammenslutningen i Københavns Kulturnat med en stand i MBBL. Det var en god aften, hvor Sejerø Spillemandene sørgede for god musik både udenfor og i ministeriet, og hvor vi kom i snak med rigtig mange folk om de danske småøer.

Bestyrelsen har besluttet, at S sammenslutningen af Danske Småøer skal være til stede på Folkemødet på Bornholm 13.-16. juni. Vi har lejet en

stand, hvorfra vi vil promovere livet på de danske småøer og arrangere politiske debatter, som kan sætte fokus på de glæder og udfordringer, der er ved at bo og leve på de danske småøer.

*Glædelig Jul og et Godt nytår
dw*

Juleferie i Sekretariatet

Sekretariatet holder lukket fra og med den 19. december. Vi er tilbage den 3. januar 2012. Vi ønsker alle øboere, ø-venner og samarbejdspartnere en Glædelig Jul og et Godt Nytår!

Datoer 2013

I den første weekend i februar holdes der seminar på Femø om Ø-sammenlutningens Målsætningsprogram. Generalforsamling 2013 vil blive afholdt på Orø og er fastsat til den 1.-2. juni. Repræsentantskabsmødet 2013 finder sted i Odense den 1.-3. november.

Bliv støttemedlem af Sammenlutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaoer.dk.

Dobbelt guld til småøerne

Fødevarerudstillingen „Food Tech `12“ blev afholdt i Herning den 13.-15. november. I samme forbindelse blev de bedste mejeri og gourmet produkter bedømt og præmieret ved „Danish International FOOD Contest“. Her blev både Fejø og Fur hædret med guldmedaljer! Kai Winter fra Kernegaarden på Fejø modtog i kategorien „saft og juice“ en guldmedalje for Kernegaardens økologiske Fejø æblemest. Diplom og guldmedalje blev overrakt af Hans Kongelig højhed Prins Joakim. Vinder i kategorien „øl“ blev Vulcano Classic fra Fur Bryghus ApS v/Flemming Asmussen. Tillykke til begge!

Småøernes Fødevarerenetværk og Syddansk Fødevarerklynge repræsenterede på udstillingen også produkter og producenter fra de Syddanske småøer. I samarbejde med Is fra Skarø blev der uddelt smagsprøver på ø-produkter fra „Årø Galloway“, „Brummers Gaard Årø“, „Strynø Frugthave“, „Øhavets Syltetøj“ og „Avernakø Geder“. Udstillingen skaffede de danske småøer fin omtale og gode kontakter.

LS

Spil dansk

Jens W. Andersen havde d. 25. okt. arrangeret „spil dansk“ i Lyø Kirke. Der var mødt 1/3 af øens befolkning op. Jens og pianist Kirsten Møllegaard havde valgt nogle sange, som vi alle sang med på. Derefter sang det nydannede Lyø sangkor 5 sange, som er skrevet om Lyø. Det lød rigtig godt, og de fik stor applaus. Så var det tid til at hvile stemmerne lidt og holde en kaffepause. Lyøs kvinder havde bagt nogle lækre kager. Efter pause fortsatte fællessangen til kl. 22. det var en rigtig god aften. Og Jens blev opfordret til at lave et tilsvarende arrangement en anden gang.

Elise Hansen, Lyø

Fejø hædret med pris i årets CSR-Awards i Sønderborg

CSR Voluntary Prisen 2012 gik til Fejø Camping og Red Barnet Maribo for deres store arbejde for udsatte familier på Lolland. Frivilligrådet uddeler denne pris til virksomheder eller organisationer, som fremmer frivilligheden i samfundet.

Fejø vandt med den begrundelse, „at Fejø i samarbejdet med Red Barnet Maribo integrerer frivillig-aspektet som et grundlæggende element i selve projektet. Alle aktører kan byde ind med netop de ressourcer, de råder over – uanset om de er virksomheder, privatpersoner eller organisationer“.

I Fejø-projektet tilbydes en gruppe sårbare familier ø-oplevelser og nogle rammer for input og udvikling med henblik på selvhjælp. Samtidig opnår lokalsamfundet på Fejø en styrkelse af det interne sammenhold samt en branding af øen udadtil, og en organisation som Red Barnet modtager en solid håndsrækning til at løfte en krævende opgave.

CSR står for „Corporate Social Responsibility“, som kan oversættes med virksomheders samfundsansvar.

Læs mere på <http://www.frivilligraadet.dk> og <http://fejoeliv.dk/?p=7908>

LS

Kom Odysseus i virkeligheden fra Lyø?

Historieforsker og forfatter Felice Vinci gæstede den 11. september Lyø og fortalte om sin bog „Homers Nordiske Rødder“

Det revolutionerende ved Felice Vinci' kontroversielle teori er et gennembrud både for den lokale historie på danske småøer, og i ligeså høj grad også for Nordens forståelse af sin egen bronzealderhistorie. Der har i oldtidskundskabens genre altid været nogle problemer indenfor forståelsen af bl.a. den geografi, der bliver beskrevet i Homers værker Iliaden og Odysseen. Det er almindelig kendt og accepteret, at Homers værker klarlægger nogle begivenheder, der har foregået i Middelhavsområdet. De rejsebeskrivelser, naturområder og folkefærd, der bliver beskrevet, stemmer dog ikke overens med Middelhavets geografi, selv ikke tidsforskellen til i dag taget i betragtning. Men hvis det ikke foregik i Middelhavet, hvor så?

Lyø og Ithaka

Efter at have finkæmmet og studeret en lang række øgrupper fra alle verdens regioner lyder Felice Vincis bud, at Homers historiefortælling udspillede sig i Norden og derfra indvandrede til Middelhavet. Ligeledes passer beskrivelserne af forskellige folkefærd og vejrtyper i Homers værker meget bedre til Norden end Middelhavsområdet.

Ifølge Felice Vinci sætter dette Lyø lokalhistorie i et helt nyt perspektiv: Efter omhyggelige beregninger er han kommet frem til, at Lyø er øen Ithaka, der var krigshelten Odysseus' hjemstavn. En sjov tilføjelse er, at der ifølge værkerne var

en stendysse på Ithaka ved navn „Ravnst Sten“, som passer udmærket med Lyø Klokkesten. Klokkestenen vurderes at være fra den sene bronzealder, og det passer fint med, at bronzealderens lyboere har været opmærksomme på deres stendysse. Andre områder i Norden giver også sjove og seriøse sammenfald med Homers beretninger.

Set fra et historievidenskabeligt felt, er det uhyre interessant og spændende at anerkende Homers værker som beretninger fra bronzealderens Norden. Homers værker kan tilføje nyt om bronzealderfolkets idéfund og mytologi, og beriger derfor historievidenskabens forståelse for bronzealderen.

Historiefagets Sherlock Holmes

Et så kontroversielt og omvæltende nybrud har selvfølgelig modtaget en masse kritik fra den etablerede historievidenskabelige verden, der nok vil være længe om at anerkende og acceptere denne forskning. Som oversætter, forordsforfatter og tolk ved foredraget på

Lyø Finn Gemynthe humoristisk tilføjede efter selve oplægget: „Jeg ser lidt Felice Vinci som historievidenskabens svar på Sherlock Holmes, og mig selv som hans medhjælper Dr. Watson, og den etablerede historievidenskabsverden som det britiske politi, der kræver tonsvis af geniale beviser og betænkningstid, før det reagerer“.

Alt i alt var oplægget meget interessant og informerende, både for den lyboske lokalhistoriker og for den generelt historieinteresserede.

Af gymnasieelev Jens Westerskov Andersen, Lyø

Felice Vinci er uddannet ved Roms Universitet og fandt i sin ungdom stor interesse for en af antikkens store fortællere Homer og hans heltedigt. Disse ligger til grund for en lang række artikler og et par bøger om samme emne af Felice Vinci, heriblandt „Homers Nordiske Rødder“, der udkom på dansk i 2012

Få frimærket direkte på mobilen

Med servicen Mobilporto kan man nemt og hurtigt få fat i porto til både A- og B-breve helt op til to kilo, uanset hvor man er i landet, bare man har en mobiltelefon ved hånden.

Vi kender alle det, at man står og skal sende et brev, men mangler et frimærke. Det behøver ikke være en udfordring længere, for med Post Danmarks service Mobilporto, hvor man via sms eller app. til iPhones og smartphones kan købe portokoder, er der altid et frimærke inden for rækkevidde.

Hvad enten man køber frimærkerne via Mobilporto app'en eller sms, modtager man dem som en portokode i en sms. Portokoden skriver man dér, hvor man plejer at sætte det almindelige frimærke. Man betaler for portokoden via sin telefonregning eller med kreditkort.

Mobilporto kan bruges til både A- og B-breve. Man køber ved at sende en sms til 1900, f.eks. med teksten „54g A“, hvis brevet vejer 54 gram, og det skal sendes som A-brev. Ønsker man at købe via app, kan man downloade Mobilporto app'en gratis. Læs mere på postdanmark.dk/mobilporto.

Der er også mulighed for at tilmelde sig ordningen Modtagerflex. Her kan kunder i villaer, rækkehuse og landejendomme få pakker og maxibreve leveret på bopælen, selvom der ikke er nogen hjemme – f.eks. i udhuset eller i garagen. Man kan se mere på postdanmark.dk/modtagerflex.

Ønsker man som erhvervsdrivende at blive frimærkeforhandler, kan man sende en mail til forhandler@post.dk, hvorefter man bliver kontaktet med henblik på en egentlig aftale.

Post Danmark

DANMARK 8 00

Psykolog tilbyder terapi via skype eller mail. Læs mere på www.sarahedwards.dk

Kulturnat i København d. 12. Oktober

Sammenslutningen af Danske Småøer var i forbindelse med Kulturnatten i København inviteret til at deltage med en stand i Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Morten Priesholm, Lise Thillemann, Dorthe Winther og jeg selv deltog, og vi fortalte om og delte brochurer ud om alle vores øer. På standen var også Kaj Winter fra Småøernes Fødevarer-netværk, som uddelte smagsprøver fra forskellige småøer, bl.a. cider, marmelade og tang - hvilket gav en god snak på standen. Der blev også vist videofilm om produkter fra småøerne. Ud over småøerne deltog Embassy of Lolland Falster og Thy også i „landdistriktsafdelingen“.

Der var debatter og musik af flere slags ved arrangementet. Bl.a. spillede Sejerø Musikanterne flere steder i huset, som blev besøgt af 1228 personer i løbet af aftenen.

Jeg syntes vi havde en god og konstruktiv aften og fik udbredt lidt mere viden om Småøerne

Lone Nielsen, Sejerø

Sejerø Musikanterne spiller op – til blandt andre Minister Carsten Hansens og Niels Hausgaards fornøjelse.

Ansøgningsfrister i Aktionsgruppen

Den aftale Småøernes Aktionsgruppe har om fordeling af penge fra Landdistriktsprogrammet og Fiskeriuudviklingsprogrammet udløber med udgangen af 2013.

Det betyder, at vores to ansøgningsfri-

ster i 2013 er sidste chance for at søge hos os. Fristerne er 1. februar 2013 og 8. maj 2013.

Vi har cirka 3 mio. kr. til fordeling i 2013, og pengene bliver fordelt 'fra ende af'.

Det betyder, at bestyrelsen på et møde i februar fordeler penge til gode projekter efter samme kriterier som hidtil – og at der derfor ikke er garanti for, at der er midler tilbage til maj-runden.

Læs mere www.aktionsgruppe.dk/tilskud

Har småøerne en aktionsgruppe efter 2013? Tjaa...

De lokale aktionsgrupper (LAG) er en del af de store EU-fonde, som kommissionen lægger 2014-2020 budget for netop i disse uger. Alt tyder på, at LAG bliver en del af denne nye 2014-2020 periode. Men ingen ved, hvor mange penge EU afsætter til de lokale aktionsgrupper i medlemslandene. Det bliver afgjort i løbet af det næste halve år.

Når EU-rammerne står klar, skal den danske regering beslutte, hvordan vores LAG-ordning skal se ud efter 2013: Hvilke områder i Danmark skal have en LAG i fremtiden? Skal småøerne? Hvor mange EU-penge skal hver LAG have til projekttilskud? Og skal de også have

penge fra den danske statskasse? Hvis ja, hvor mange danske penge skal så sættes af per LAG?

Et spørgsmål er også, hvilke betingelser LAG-erne kommer til at arbejde under efter 2013. Kan der kun gives penge til erhvervsprojekter? Skal indsatsen koordineres med kommuner og regioner? Skal koordinatoren have adresse hos kommunens erhvervsafdeling?

Skal LAG-erne arbejde mere strategisk og mere fokuseret? Og have mere fokus på effekt og evaluering i det daglige? Kan vi forvente krav om, at vores LAG har en klar strategisk plan for at skaffe arbejdspladser, og at bestyrelsen nøje overvåger,

om ø-projekterne reelt skaber flere jobs? Spørgsmålene er mange. Og vi har ingen svar lige nu. Men både aktionsgruppen og S sammenslutningen af Danske Småøer har kontakt til politikere og embedsmænd for at få gode betingelser for en ny småøernes LAG.

Morten Priesholm

densejlendemaler.dk

40 55 67 44

Årets ø-runde

I novembers første weekend mødtes repræsentanter fra 20 af vores 27 medlemsøer til det årlige repræsentantskabsmøde i Odense

Repræsentantskabsmødet afholdes én gang årligt i efteråret. Her mødes repræsentanter fra vores øer i en weekend og diskuterer ø-emner. I år var hovedtemaerne Erhvervsudvikling og Bosætning, som der kan læses om andetsteds i bladet. En tilbagevendende tradition er

„Ø-runden“, hvor hver ø-repræsentant fortæller om, hvad der er sket siden sidst med reference til årets temaer. Her følger i stikordsform et kortfattet referat fra øernes beretninger.

Aarø – repræsenteret ved *Connie Hansen*
I november 2011 blev Julemarked holdt for 2. gang med besøg af 800 gæster. Færgeren sejler efter den gamle plan, da ønske om en ekstra færgeafgang i sommerweekender blev nedstemt af beboerne.

Festivalen „Ø-kuller“ blev afholdt d. 12. maj med dårligt vejr og kun ca. 250 gæster. I 2013 gentages det 4. maj. Pinsejazz både på Havnen og Brummers gård er fast tradition nu, ligesom Irsk Musikfestival på Aarø Camping 1. lørdag i juli. Aarø har generelt rigtig mange endags-turister.

I august havde vi ministerbesøg af Carsten Hansen sammen med Ø-sammenslutningen. Der blev drøftet ø-sager, kreditforeninger og orienteret om naturgenopretning og randzoner. Det har givet et godt samarbejde med Aarø Digelaug.

Vi afventer, hvad salget af Aarø Gl. Skole fører til.

Årets julemarked 2012 afholdes den 10. november. I år med deltagelse fra Endelave. Vi vil gerne have andre udstillere fra småøerne med.

Agersø – repræsenteret ved *Jytte Bjergvang* og *Jens Thorlaksson*
Det travleste år i mit minde! „Åben ø-dag“ d. 9. juni. Der var halv pris på færgerne, og ca. 400 besøgte Agersø. TV øst dækkede begivenheden. Ingen resultat endnu på bosætningskampagnen.

Vi har holdt ringridning på havetraktorer i pinsen, idræts-ø-lejr, havnefest, torvedag og gadeteater.

Ø-sammenslutningens Generalforsamling blev afholdt på Agersø i juni.

Agersø blev kåret som „Årets Havn 2011“, Agersø Museumsforening åbnede „Historiestalden“, kroen har fået ny traktortovogn og har stigning i busselskaber/grupper. Der er åbnet en ny cafe/gårdbutik, den Gl. Smedje er genopstået som „vintagebutik“ med kurser, værksteder, musikarrangementer og mødested.

Gartneren har god gang i frøavl, en god produktion på en ø: produktet fylder/vejer ikke meget, men har en stor værdi. Vi har 2-3 aktive landbrug. Agersø er sammen med Omø med i „Knudepunkt Storebælt“ med planer for tang/muslingeproduktion.

Vi arbejder på multihus og grønne områder. Værftet er i gang igen til sejlerreparationer. Skolen fik nye lærere til øens 6 børn. Vi søger ny købmand pr. 31. marts 2013.

Sidst men ikke mindst indvielsen af færgerne. Alt var gratis, sejlturen, musikken, maden samt øl, vand og kaffe, is til børnene. Det gav da også over 1500 gæster med færgerne. Agersø gik ikke under, men udgik hurtigt for alt spiseligt og drikkeligt, men en festlig dag alligevel. Færgetider/sejlplan er bibeholdt med den nye færge som kan tage 19 biler, 98 passager om sommeren, 60 om vinteren.

Askø (og Lilleø) – repræsenteret ved *Bjarne Askens*

Ikke et ord om færger! Ingen nyfødte på øen og kun få døde...

Askø deltog i bosætningskampagnen og det var en fornøjelse at være med på Gl. Torv i København.

Der er kommet to nye virksomheder på øen: Souvenirvirksomhed, som producerer og sælger souvenirs og keramikværksted registreret som virksomhed.

Bestyrelsen har søgt ø-støtte i til at renovere den gl. skole samt inventaret. Der er bevilget midler til projekt „Askø Højskole“ til videoudstyr til online foredrag: Askø kan således modtage foredrag udefra.

Birkholm – repræsenteret ved *Jan Fabricius* og *Johannes Balslev*

Birkholms ollermand, bådfører og kongelige postbud berettede, at selvom Birkholm ikke deltog i den fælles bosætningskampagne, bor der i dag 11 beboere på øen – det højeste tal i 20 år.

I 2011-2012 har postsagen fyldt meget. Det er dog endt med status quo, og vi har bibeholdt postomdelingen.

Beboerforeningen på Birkholm har via et Natura 2000-projekt modtaget 421.000 kr., som er blevet brugt til hegning og rydning af diger. Derefter er der udsat skotsk højlandskvæg, pt. 50 stk. Det er gået rigtig godt og er værd at anbefale: det betyder, at vi nu har fået nogle fantastiske naturarealer med et stigende antal fugle, harer og fasaner. Vi er begyndt at opleve havørnen: – et fantastisk syn at se „den flyvende dør“. Vi har afholdt fasan jagt, grisefest med stort orkester for hele øen og havnens sejlere (dem med årskort). Vi har ryddet op på havnen og renoveret vores havneskure. I 2013 står den på renovering af kabyssen i forsamlingshuset og yderligere vildtpleje

Baagø – repræsenteret ved *Kisser Christensen*

Baagøs deltagelse i bosætningskampagnen har på kort sigt ikke givet megen respons, men der er dog over sommeren kommet tilbagemeldinger fra „Øernes Dag“ i Odense. Øen har mistet 5 beboere. Vi har en aktiv beboerforening med 10 arrangementer på årsbasis. Vi afholdt havnefest med 121 gæster. Der er herre- og dameaften henholdsvis mandag og onsdag igennem hele vinteren.

Kirken lukket for tjenester i vinteren bortset fra høst/jul, åbner igen til Påske. Baagø har i første omgang takket nej til henvendelse fra Aarø om fælles beredskabs-hjælp, pga. varsel om besparelser på Baagø færgerens afgang. Pt. afventes færge-bestyrelsens og kommunens svar på, hvor stort et beløb, der skal spares. Baagø er en landbrugs-ø. Øens gårdbutik og kiosk har været tilfredse med årets omsætning.

Drejø – repræsenteret ved *Eilif* og *Edith Rasmussen*

Drejø medvirkede i bosætningskampagnen og har fået god respons på Øernes Dag i Odense, og der var vel besøgt på Åben Ø-dag. Ingen direkte resultater, men der er i år solgt et par huse, som er solgt hurtigt.

Der har været „Kreativ Uge“, et fælles arrangement med mange kreative mennesker og gode tilbud. Svendborg Kommunes Cykelstiprojekt har givet Drejø to Christianicykler, der bruges flittigt til at hente varer ved købmanden og transportere børn i.

Drejø har fået ny præst. Museet har været godt besøgt, også af grupper i sam-

arbejde med kroen. Fugletårnet er repareret via LAG-midler. Forsamlingshuset søger penge til renovering og har planer om at udnytte loft og tilbygning. Der har været godt besøgt i øens to havne.

Færgen har lavet brochurer om ø-hop-tur til Skarø/Drejøl.

Egholm – repræsenteret ved Ove og Anne-Katrine Axelsen

Vi er 50 beboere: i 2012 har vi haft en fraflytning på 5 – og en tilflytning på 5 personer.

Restaurant „Kronborg“ brændte i foråret, men er åbnet igen i august. Maler/Tømrerfirma hører til på øen og har arbejder i Aalborg. Brugskunst- og købmandsbutik har søndagsåbent. Øen har et kursuscenter og landbrug.

Der blev afholdt politikerbesøg til Skt. Hans med 300 besøgende trods dårligt vejr.

I august afholdtes for første gang „Egholmfestival“ arrangeret af tre unge med tilknytning til Egholm. Festivalen var en succes med 2 scener, frivillige bands fra Aalborg, 400 deltagere og gratis adgang for Egholmere.

Folketingets småø-udvalg var på kort besøg i september. Der blev især set på diger og talt om randzoner og naturpleje-områder.

Den ny færge... – sejler stadig ikke. Sejlede én dag i sept. 2011 og der går i hvert fald 1 år før den sejler igen.

Vi er blevet lovet at der kommer en politisk beslutning om linjeforligningen af den kommende motorvej over Limfjorden i løbet af den nærmeste fremtid. Det vil give afklaring for øen og har stor betydning for kommende bosætning.

Fejø – repræsenteret ved Jørgen Møller og Bente Anthonsen.

Fejø deltog i bosætningskampagnen i København, men bosætningen på øen er pt. gået i stå. Med et fald i befolkningstallet på 34 fraflyttede personer er vi nu 489 beboere. Fejø Skole har pt. sluttet borgfred med Lolland kommune og ansætter ny lærer pr. 1. dec. Skolen modtager elever fra nærvæd liggende Vejrø, hvorfra en nytlyttet families børn sejles til Fejø Skole.

Projektet „Æblets Ø“, „Frugtens Sti“ om oplevelsesturisme baseret på kerne- og stenfrugt er i gang. Planer om forskellig „rum“ på øen med sanseoplevelser og guidede ture alt efter behov.

Nærkystmølleprojekt med Vejrø, Femø og Askø er i støbeskeen. Planer om 2-6 stk.10 Megawatt møller, der placeres 1-2 km fra kysten.

Fejø afholdt „Æblets Dag“ den 12.

oktober i flot solskinsvejr med promovering af Fejøs produkter, Æblemosaik og godt besøgstal, heriblandt Mette Hjerminde Dencker (DF).

CSR fond nominerede Fejø Camping til CSR Voluntary prisen 2012 (læs mere herom andetsteds i Ø-posten).

Femø – repræsenteret ved Birte Hørrisø

Ingen henvendelser som effekt af bosætningskampagnen. Femøs tre nye tilflyttere begrænser sig til en ræv og to rådyr! Det skal nævnes, at der ikke er mange ledige helårshuse på øen.

I erkendelse af, at det er rigtig svært at tiltrække nye erhvervsdrivende og yngre familier med børn, (pga. lang transporttid, ingen pasningstilbud til småbørn og ingen skole på Femø) har beboerforeningen valgt fremadrettet at arbejde med det Femø er kendt for – nemlig Femøjazz og kvindelejren – og markedsføre Femø som en turist-ø.

Turismedagen var en stor succes med mange besøgende.

De gamle kirke- og skolestier genetableres/vedligeholdes. Stierne skal sammen kommunens cykelprojekt gøre øen attraktiv for turister. Det stort opslåede cykelprojekt med læ og venteskure i anlægget og på havnen er desværre gået helt i stå. Der søges midler til at få anlagt shelters langs cykelruten.

Fur – repræsenteret ved Per Arne Tejlgård og Viggo Poulsen

Vi har fået ny færge med mange indkøringssvanskeligheder. Der er kommet et nyt lægehus, ikke på Fur, men lige på den anden side ved færgelejet i Branden.

Fur Bådelaug har fået nyt flot klubhus og øens gl. legeplads er renoveret, begge projekter med LAG-midler.

Fur har fået et uddannelseslegat til unge furboer, der vil læse på udenlandske læreranstalter. Der er uddelt tre legater. Pt. er en studerende på universitetet i San Diego, Californien og én på kunstakademiet Bergen i Norge.

Planer om en el-taxa på øen. Fur har en fin blanding af erhverv: 50 firmaer, 60 % af husstandene er momsregistrerede. Fur deltog i bosætningskampagnen med 9 mand i Århus 12. maj og med et stort arrangement den 9. juni til Åben-Ø-dag. Øens eget bosætnings-projekt „Branding Fur“ afsluttes i november. Den vigtigste erfaring er, at alle øer bør have et mentorkorps, der står klar til at modtage potentielle tilflyttere med hjælp og svar på spørgsmål.

Fur har haft besøg af folketingsudvalget i september. DR2s udsendelse med Anders Agger og Anne Hejrnø har givet

en kolossal respons – med 10.000 besøgende på hjemmesiden i dagene efter, og mange besøgt hen over sommeren.

Hjarnø – repræsenteret ved Søren Noes og Carl Holmbjerg

Hjarnø deltog i bosætningskampagnen og flere øboer var i Århus 12. maj og med vores Åben Ø-dag den 9. juni. Vi kan stolt meddele, at vi har fået én ny tilflytter som direkte resultat af kampagnen.

Færgeplanen er uændret og vi har godt 34 afgang i døgnet. Færgefarten skal i 2013 ud at finde en ny afløserbåd. Hjarnø har følgende erhverv:

Campingplads (drives af ejerne), café (ejeren plus lidt hjælp i sommerhalvåret), efterskole (4-5 ansatte hvoraf 3 er bosatte på Hjarnø), færgen (5 ansatte hvoraf én er bosat på Hjarnø), 2 fuldtidslandmænd, 2 fritidslandmænd, håndværkervirksomhed med base på Hjarnø (drives af ejerne). Forsamlingshuset er renoveret. Hjarnø har deltaget i et elbil-projekt, hvor tre elbiler var udlånt til test hos tre familier. En arbejdsgruppe fra Hjarnø er med i ØSE projektet (beskrevet andetsteds i ø-posten).

Stillingen som lokalt ø-postbud er nedlagt; nu får vi post med postbil fra fastlandet (øboerne kommer nu hinden mere ved, da vi nu skal rundt med de forkert omdelte breve).

Nye ejere til en af Hjarnøs gårde ønsker at starte et fiskeopdræt. Det har givet anledning til meget debat, både for og imod. Denne debat har været grobund for en værdidebat af mere overordnet karakter: „Hvad ønsker vi for Hjarnø“, som fortsættes fremover.

Lyø – repræsenteret ved Rasmus Andersen
Bosætningskampagnen gav ikke tilflyttere i første omgang, men Åbne Ø-dag vil vi fortsætte med. Vi tror på, at en langsigtet kampagne vil give resultater.

Den 7. juni besøgte Regentparret Lyø. Det blev en stor oplevelse for Øboerne, der alle var inviteret til kaffe. Forud lå 2 måneders hektisk arbejde med planlægningen i et godt samarbejde via ø-udvalget med Faaborg-Midtfyn kommune.

Ny færge til Lyø/Avernakø skulle være indsat 1. april og kom endelig i midten af juni. Det har ikke været en dans på roser at indsætte en ny færge i højsæsonen. Utallige aflysninger var resultatet af en række indsejlingsproblemer. Her først i november er der stadig en del ting, der driller. Som øboer er vi et tålmodigt folkefærd, men der må også være en grænse. Pendlere, skolebørn og ikke mindst besætningen er sat på noget af en

Fortsættes på side 8

Forsat fra side 7

prøve. Vores håb er, at man én gang for alle kan få Søby Værft til at levere det, de burde være forpligtet til.

Fælles postbud bosiddende på Avernakø betjener nu både Lyø og Avernakø.

Etablering af solceller vanskeliggøres af den bevarende lokalplan for Lyø By. Kommunen giver pt. automatisk afslag, da man er bange for, at en tilladelse vil danne præcedens. Den form for sagsbehandling passer ikke til et nutidigt ø-samfund. Øboerne har ingen interesse i at skæmme vores bymidte, og placeringer, der ikke er synlige for offentligheden, bør kunne tillades.

Etablering af randzoner er et stort problem med alle de mergelgrave og moser vi har. Det betyder et stort indhug i den jord, landmændene så hårdt har brug for på øerne, da kravet til antal dyreenheder ikke bliver mindre. Der bør dispenseres for randzonenloven på småøerne.

Lyø Kultur og Besøgscenter er nu klar til ombygning af skolen og venter kun på de sidste tilladelser fra kommunen. Projektet ventes færdigt til foråret.

Nekselø – repræsenteret ved Roar Slots og Jytte Heglund

Vi er 20 beboere, heraf flest pensionister og to skolebørn.

Det bliver afgjort i november, om den kommende nye færge bliver en El-færge eller en traditionel dreven færge. Der er 3 afgang i hverdagen med en ekstra om torsdagen. Lør./søn. er der to afgang, som er bestillingsture.

Landpostbuddet nærmer sig pensionsalderen.

Vi har fået en hjertestarter i et 112 akut-skab ved havnen. De fleste beboere er meldt på hjertestarter-kursus. Øen har én aktiv landmand.

Nekselø er Danmarks mest fredede ø efter fredningen i 1951. Det giver problemer med opførelser af div. bygninger/udvidelser mm.

Omø – repræsenteret ved Svend Erik Hansen og Ole Odsgaard

Omø deltog i bosætningskampagnen 12. maj i København. Gav god omtale, men resultater kan ikke måles endnu. Bosætningsarbejdet skal uden tvivl for sætte under en eller anden form.

Der har været arbejdet med færgesplaner hele året, og fartplanerne var truet af nedskæringer. Vi bevarer den nuværende sejlplan, men har mistet vores afløserfærgen. Ved værftsbesøg og evt. havarier skal der nu sejles 3-kantsejls med Agersø.

Omø har 6-7 landbrug, der drives som

fritidslandbrug og af pensionister. Der er endnu 5-6 erhvervsfiskere tilbage. Kvoter og antal fiskedage er en bekymring (f.eks. ingen kvoter i april). Planer om opdræt af hjertemuslinger på land (forsøg med opdræt i bure i farvandet ved Omø gik ikke) samt indretning af et lokale til tørring og forarbejdning af tang i forbindelse med Omøs deltagelse i „Maritimt knudepunkt Storebælt“.

Digebyggeri trækker ud: arbejdet på sagen i 6 år. Der afholdes „kapitel 1 A“-møde (jf. kystbeskyttelsesloven) i januar. Omø er udpeget til „Energi-ø“ i Slagelse Kommune: Der arbejdes med isolering, besparelser og solceller i øjeblikket.

Kulturcafeen Loen og Omø kultur dage har igen i år haft mange fine arrangementer med god tilslutning.

Orø – repræsenteret ved Kristian Krøger og Ib Ballisager

Orø Beboerforening deltog i bosætningsprojektet og var glade for at være med. Mange ville gerne give en hånd med, og følelsen af at have ydet en god indsats bredte sig i vores bus hjem fra København. Vi har mærket en markant stigende besøgsinteresse: På Åben Ø-dag 5. juni kom rigtig mange. Man havde valgt det mere uforpligtende besøg frem for bosætnings-besøg d. 9. juni, (1 tilmeldt). DR 2 og „Annemad“ gav en kraftig interesse for Orø, og Orø Kro har været godt besøgt efterfølgende.

Vi oplever i stigende grad i udviklingen af vort lille samfund, hvor svært det er at leve med en stor kommune som Holbæk kommune. Vi kan ikke få politikerne til at forstå, at den lille smule hjælp og imødekommenhed, vi har brug for, kunne hjælpe os til at komme meget længere selv. På Orø er der så mange dygtige folk, at det er et slaraffenland for udvikling. Men infrastrukturen belastes, vores færge er udsat for nye besparelser og opsparinger. Vi har nu mistet i omegnen af 100 borgere, og mange børnefamilier er rejst fra os.

Ø-politik er det vi ønsker drøftet i fremtiden. Vi vil henvende os til Folketinget som opfølgning på besøg på Orø i 2011.

Orø er med i ØSE-projektet (se artikel andetsteds i Ø-posten). Erhvervsudvikling og infrastruktur er det, vi skal arbejde med i det næste stykke tid.

Vi glæder os til at møde jer på Orø til generalforsamling 2013.

Sejersø – repræsenteret ved Lone Nielsen og Jytte Pedersen

Vi deltog i bosætningskampagnen i København. Til bosætningsdag den 9.

juni var der ingen besøg, men vores Åben Ø dag 8. september havde ca. 200 besøgende. Sejersø deltog også på Kalundborgmessen.

Sejersø Udviklingsforum har startet et husbådsprojekt: der skal bygges to både, som lejes ud til feriegæster. Der er planer om et vindmølle-projekt. Der er nu valgt en bestyrelse til Ø-højskole på Sejersø.

Der er afholdt Sejersø Festival med ca. 400 udenøse gæster.

Færgen tilbyder 30-turs kort til en god pris. Golfklubben arrangerer pakketure i samarbejde med færgen. Øens gåsefarm har påbegyndt opbygningen af et slagteri.

Der har været disputs med kommunen om øens ældrepleje/plejehjem. Der er nu sket en lempelse af kravene til visitation.

Øens busrute er truet af lukning i 2013.

Vi har modtaget hjælp fra kommunen til at oprette IT-support ved en frivillig forening, der er behjælpelig med borger-service, undervisning mm. Øens akut-hjælpere har modtaget træning.

Havnemolen skal renoveres, og der er bl.a. søgt penge til renovering af det gl. fiskehus.

I 2013 afholdes Ø-lympiaden på Sejersø.

Strynø – repræsenteret ved Kjeld Tønder Hansen og Jens Vaupel

Deltog i bosætningskampagnen både i Odense den 12. maj og med egen Åben Ø dag den 9. juni.

Skolens fredede skolebygning skal renoveres. Der er skaffet 12 mio. kr. Renoveringen påbegyndes i 2013. Der er en ny færge undervejs. I den forbindelse afholdes møder med kommunen. Det lader til, at vi får den type færgeleje, som det var ønsket fra øen. Strynø løbeevent afholdt i august for 2. år i træk – med stor succes! I 2013 er der muligvis en teater/kulturfestival undervejs.

Tunø – repræsenteret ved Jan Teilmann

Tunø deltog i bosætningskampagnen i Århus den 12. maj, men har ikke oplevet nogen direkte effekt af kampagnen.

Det private erhverv på Tunø er trykket. Øen har landbrug, fåreavl, café, minigolf og købmand. Af offentlige erhverv er der skole, kirke og havnen. Tunø oplever, at det er vanskeligt at kommunikere med kommunen, som er let at få i tale, men svært at få et samarbejde i gang med.

Tunø efterlyser en generel holdningsændring fra politikerne.

Øens færgeservice er mangelfuld med 1,7 afgang i døgnet og dyre fragtpreiser. Ved hjælp af fondsmidler er der en ind-

slusningsbolig undervejs til nye tilflyttere.

Venø – repræsenteret ved Jan Bendix
Befolkningstallet stabiliseret ved tilflytning i 2011/12 af enkeltpersoner og familier. Fortsat 2-3 helårshuse til salg.
Koordineret markedsføringsindsats over for fastboende og sommerhusejere fra de seks lokale håndværkere i 2011/12.

Ø-pedel-virksomhed er etableret. Der er taget initiativ til en koordineret turistindsats mellem overnatningssteder, kro m.fl.

Folketingets Ø-udvalgs besøg var en god mulighed for at drøfte rammebetingelser. Venøboerne har efterføl-

gende indsendt tre temaer til udvalget:

1) Fortolkning af Planlovens bestemmelser (vedr. strandbyggelinjen og lempelser i forbindelse med småøerne) 2) Fortolkning af lovgivningen vedr. kystsikring: Myndighedspraksis og finansiering 3) Mellemløst finansiering i forbindelse med ø-støttemidler og EU-medfinansierede projekter.

Venø Efterskole afventer på 5. år behandlingen af en række klagesager, der forhindrer opførelse af idrætshal til brug for Venø Efterskole og lokalsamfundet. Kommune, efterskole og foreninger tilslutter sig alle initiativet.

Omlægning til nye energiformer har

haft stor tilslutning: Der er etableret mere end 10 solcelleanlæg, 2-4 jordvarmeanlæg samt varmepumper og pillefyr.

Projektet Venøtårnet er af Miljøcentret blevet afvist pga. embedsmandsfortolkning af lempelsesregler i planlovgivningen.

Kommende tiltag er en koordineret turismeindsats, etablering af helikopterlandingsplads, udvidelse af Venøsund Fisk og Skaldyr.

*

Kommende og igangværende projekter i Småøernes Aktionsgruppe

Småøernes Aktionsgruppe fordeler ikke blot midler til ansøgte projekter på småøerne, men er også selv igang-sættende og driver projekter til gavn for de 27 småøer. Pt. er ét projekt i støbeskeen og et andet er godt i gang.

Aktionsgruppen søger 5 virksomheder til ø-samarbejde

I 2013 vil Småøernes Aktionsgruppe hjælpe en håndfuld ø-virksomheder med at gøre en ekstra indsats for at skabe nye jobs. Tilbuddet omfatter en mentorordning (med professionelle mentorer), studierejser og seminarer.

Formålet er at udvikle virksomhederne med det primære mål at skabe nye jobs. Du kan altså komme med i et intensivt forløb, hvor der er fokus på din virksomhed – og mulighederne der. Vi er lige nu ved at søge penge til projektet. Hvis din virksomhed skal være en af dem, der får en ekstra hånd, så vil vi gerne høre fra dig allerede nu.

Vi vil gennemføre projektet sammen med vores irske søsterforening, og vi skal være sammen med 4-5 irske virksomheder til en del af arrangementerne, bl.a. en studietur til Irland og et seminar her i Danmark. Derudover skal vi dele erfaringer om virksomhedsdrift med de irske ø-virksomheder.

Vil du høre mere om tilbuddet – eller vil du søge om at være en af fem danske virksomheder, så kontakt aktionsgruppens koordinator Morten Priesholm på tlf. 38 33 00 67.

Ø-entreprenørskab på Hjarnø, Orø og Sejerø

Fra september 2012 til april 2014 gør Småøernes Aktionsgruppe sammen med beboerne på Hjarnø, Orø og Sejerø en ekstra indsats for at skabe ø-erhverv og nye arbejdspladser.

Det sker i ØSE-projektet, som står for 'Øsamfund udvikler socialt entreprenørskab'.

I foråret sendte aktionsgruppen information om projektet til beboerforeninger på alle 27 øer, og inviterede foreningerne til at være med i projektet. Vi fik 5 ansøgninger, og en styregruppe besluttede herefter at give tilbuddet til Hjarnø, Orø og Sejerø.

Målet i ØSE-projektet er at skabe nye jobs ved, at ø-samfundet gør en indsats og tager nye initiativer. Vi tilbyder hjælp, rådgivning og penge til møder og konsulentbistand.

Det kan være, at løsningen er et kontorfællesskab, en lokal investeringsfond, en turistinformation eller et fælles produktionskøkken. Eller noget helt fjerde eller syvende. Det skal vi finde ud af i ØSE-projektet.

Læs mere om ØSE-projektet på vores hjemmeside: www.aktionsgruppe.dk/erhverv

Morten Priesholm

Få andel i en ø-købmand!

På Strynø er en købmandsforening i støbeskeen. Foreningen skal købe og eje selve butikken og inventaret, mens driften forpagtes ud til købmanden, der skal drive butikken. Vi ønsker at samle 750.000 kr. ind til køb af butikken, og der er allerede givet tilsagn om over halvdelen af beløbet. Andele af 2500 kr. pr. stk. kan købes. Andele giver stemmeret med én stemme pr. hoved til foreningens generalforsamling, som vælger en bestyrelse. Men først skal vi finde pengene. Vil du være med? Så giv tilsagn om køb af en eller flere andele til Sonny Dyreborg på: sonny@strynet.dk
Du kan også ringe til Sonny og få mere at vide på tlf. 62 51 52 53

Tema om erhvervsudvikling og bosætning

På årets Generalforsamling på Agersø i juni blev det vedtaget, at Ø-sammenslutningen skal arbejde med erhvervsudvikling på småøerne ud fra et idéoplæg til „Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik for de danske småøer“. På repræsentantskabsmødet i starten af november var ø-sammenslutningens rolle i denne sammenhæng til debat.

Jan Bendix fra Venø indledte lørdagen med en præsentation af idéoplægget „Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik for de danske småøer“. Hvordan skaber man udvikling på markedsvilkår? Hvilke grundlæggende betingelser skal være til stede på småøerne? Idéoplægget peger på rammebetingelser fremfor støtteordninger.

Vin og Geder: Eksempler på to småø-virksomheder

To af småøernes erhvervsdrivende leverede hver deres oplæg til debatten: Svend Aage Hansen fra „Aarø Vin“ berettede om sin virksomhed og gav sit syn på vilkårene som erhvervsdrivende på småøerne. Gitte Sørensen fra „Avernakø Geder“ fortalte om etableringen og udviklingen af sin virksomhed. For begge virksomheder var der fokus på fragt og logistik. Ikke blot omkostningerne ved fragten, men driftssikkerheden er afgørende for ø-virksomhederne. På den anden side understregede de begge fordelene ved at være erhvervsdrivende på en småø: Det man får forærende på markedsførings-siden i form af reklameværdi og medieopmærksomhed er uvurderligt!

Svend Aage pegede på vigtigheden af en sparringspartner med et overordnet blik for småøernes situation, og begge

virksomhedsejere understregede vigtigheden af at have øens opbakning. Der blev peget på driftssikkerhed – både for færger og internet – og på kreditforeningernes indstilling til erhvervsdrivende på småøerne, som områder der kræver opmærksomhed.

Oplæggene var startskud til workshops i grupper, hvor det blev drøftet, hvad der skulle være Ø-sammenslutningens fokus og rolle i denne sammenhæng.

Fokus på infrastruktur og rammebetingelser

I plenum blev gruppernes temaer fremlagt, og der opsummeredes nogle hovedområder, som Ø-sammenslutningen skal fokusere på: Dels gode rammebetingelser, dels et „Småøernes Væksthus“.

Inden for rammebetingelser blev der bl.a. peget på tre områder, som har betydning for erhvervslivet på småøerne:

- Infrastruktur. Især færgeruter og IT (både bredbånd og mobil) skal være dækkende og driftssikre.
- Kreditforeninger. Småøerne ønsker samme behandling som fastlandet.
- Planloven. Muligheder for udvikling på trods af at øerne er meget berørt af reglerne for kystnærhedszone og strandbeskyttelseslinje.

„Småøernes Væksthus“ skal opfylde behovet for en ø-virksomhedskonsulent med et særligt kendskab til småøernes vilkår og skal desuden rumme og opbygge en vidensdatabase for småøerne.

Der vil blive arbejdet videre med emnerne, dels i bestyrelsen og dels på et seminar om målsætningsprogrammet, som bliver afholdt i februar 2013.

Politikerdebat

Søndag formiddag var helliget politisk paneldebat med Minister for By, Bolig og Landdistrikter Carsten Hansen samt tre medlemmer af Udvalget for Småøer: Annette Lind (S), Flemming Damgaard Larsen (V) og Mette Hjermand Dencker (DF).

Salen stillede spørgsmål relateret til repræsentantskabsmødets drøftelser om rammebetingelser for erhvervsudvikling på småøerne, men også spørgsmål om færgefart, åbne færgeregnskaber og øremærkning af tilskud blev bragt til torvs. Politikerne talte om iværksætterånden og ildsjælene på småøerne og pegede på den kommende modernisering af planloven, som angiveligt skulle gøre det lettere at agere i kystområderne og gøre det attraktivt at bosætte sig her som iværksætter. Mulighed for decentralisering af offentlige arbejdspladser blev nævnt. Også fra politisk side er der fokus på bredbånddækning, om end ambitionerne for størrelsen og tidsrammen ikke er den samme som mange øboers.

Cykler, bosætning og lidt musik

Repræsentantskabsmødet bød desuden fredag på en præsentation af de to projekter, Ø-sammenslutningen har kørt i 2012. Marie Böttcher Christensen, vores projektansatte medarbejder, fortalte om forprojektet om småøturisme, der er omtalt i forrige nummer af Ø-posten. Hun præsenterede Dansk Cyklist Forbunds online ruteplaner „cyclic.dk“, som man kan læse mere om andetsteds i dette nummer. Lørdag eftermiddag blev der evalueret på årets bosætningskampagne „BlivØbo.nu“. Generelt var der stemning for at videreudvikle på „BlivØbo.nu“ og gentage de fælles storbyfremstød med 2-3 års intervaller. Arbejdet kræver rigtig mange frivillige timer, og vi arbejder herfra på at lave en form for tjekliste til den slags arrangementer.

Lørdag aften blev krydret med musik af den helt unge „Trio TJL“ med rødder på Lyø.

Idéoplægget „Erhvervs- og Beskæftigelsespolitik for de danske småøer“ samt analyserapporten fra småøturisme-projektet kan begge læses på www.danske-smaaoer.dk.

Stadig særlige tilskud til ø-virksomheder

Bestyrelsen for Småøernes Aktionsgruppe har i 2012 givet særlige muligheder for tilskud til virksomheder på småøerne. Og ordningen fortsætter i 2013.

Med denne ordning kan vi give mellem 50.000 og 100.000 kr. til investeringer i små virksomheder. Tilskuddet kan højst udgøre 50 pct. af den samlede investering. Ansøgeren skal selv lægge ud for investeringen, før tilskuddet kan udbetales. Virksomheder kan stadig søge på de almindelige vilkår for „virksomheder, som vil udvikle nye produkter, nye ydelser og nye metoder“, hvor der bl.a. stilles krav om nytænkning, og hvor vi typisk giver 30-40 pct. tilskud. Ansøgningsfristerne i 2013 er også her 1. februar 2013 og 8. maj.

Læs mere om den nye mulighed på vores hjemmeside: www.aktionsgruppe.dk/tilskud/virksomheder

Brugerperspektiver på cykelprojektet

I forrige nummer af Ø-Posten fortalte vi om Ø-sammenslutningens cykelprojekt. Vi er nu for alvor gået i gang med at synliggøre småøerne online. Her vil vi fortælle lidt mere om hvad det går ud på – og hvad vi meget gerne vil have jeres hjælp til.

Indtegnning af ruter

For det første er der indtegnning af ruter, steder mm. på hjemmesiden www.openstreetmap.org. Denne hjemmeside er brugerdriven og gratis at benytte, ligesom man gratis har mulighed for at downloade kort til brug i forskellige sammenhænge. Der var, inden jeg begyndte at indtegne på hjemmesiden, allerede indtegnet mange detaljer på småøerne, men ikke alle steder er det færdigt, så jeg er i gang med at opdatere øerne så godt som muligt.

Hvis nogen blandt jer læsere har tid og lyst, må I meget gerne gå ind på hjemmesiden www.openstreetmap.org, zoome ind på lige præcis jeres ø og vurdere, hvad der mangler, hvad der er forkert indtegnet, men naturligvis også hvad I overhovedet synes om det viste kort.

Cykelinspiration

Den anden opgave omhandler synligheden af småøerne på hjemmesiden www.cyclistic.dk. Det er Dansk Cyklist Forbunds online ruteplaner, hvis kortdata er baseret på openstreetmap.

org. Det betyder, at alle de veje, butikker, huse, grønne områder mm., som man tegner ind på Openstreetmap, efter kort tid kan ses på Cyclistic. På Cyclistic er vi gået i gang med at synliggøre småøerne ved forskellige tiltag, eksempelvis kan man allerede nu læse lidt om øerne ved at vælge kategorien „Danmark på Cykel“. I løbet af vinteren, vil der løbende blive lagt mere information om småøerne ind, eksempelvis forslag til cykelture på øerne og inspiration til at besøge en småø, hvis man viser interesse for cykelture i et bestemt geografisk område.

Også i forhold til Cyclistic vil vi meget gerne have jeres hjælp. Vi vil via nyhedsbrevet løbende gøre opmærksom på, hvornår der sker nyt på siden i forhold til småøerne, og så må I meget gerne vurdere om det vi har tilføjet giver mening for jer eller om vi rammer helt ved siden af. En typisk opgave kunne f.eks. være, at vi har forsøgt at gøre det mere overskueligt at se småøerne på Danmarkskortet og gerne vil vide om det virker! I er selvfølgelig ikke nødvendigvis de kommende cykelturister på småøerne, men I kan bidrage med meget, bl.a. ved at vurdere brugervenligheden, og om hvorvidt I forstår hensigten med vores tiltag. Og bed også gerne andre i din omgangskreds om at kigge med. Jo flere kommentarer vi får nu jo bedre.

Sæsonstart

Arbejdet med at synliggøre småøerne online løber frem til og med ultimo februar. Sideløbende med dette, er vi også i gang med at udarbejde trykte foldere, med turforslag og kortmateriale på alle småøerne. De forskellige tiltag vil være klar til ferisesæsonen 2013.

Kontakt

Skriv dine kommentarer om vores online tiltag til Marie: mc@danske-smaaoer.dk – og send også gerne cykelfotos fra småøerne! På forhånd tak for hjælpen.

Marie Böttcher Christensen

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

UNIVERSITY COLLEGE SJÆLLAND

STØTTER DET FRIE Ø-LIV

MED VORES E-LÆRINGS-
UDDANNELSER KAN DU
KOMBINERE ET GODT
UDDANNELSESFORLØB
MED EN VELFUNDERENDE
Ø-TILVÆRELSE.

E-LÆRINGSUDDANNELSER:
ERNAERING OG SUNDHED
FYSIOTERAPEUT
SOCIALRÅDGIVER
ERGOTERAPEUT
SYGEPLEJERSKE
PÆDAGOG
LÆRER
BIOANALYTIKER

WWW.UCSJ.DK/E

Julemarked 2012 på Aarø

Årets Julemarked på Aarø havde rigtig mange besøgende i de hyggelige omgivelser på Brummers Gård.

Alle lokaler var i brug den 10. november: Bulladen, Cafeen, Kaminstuen og som noget nyt Rottehullet med smagsprøver på snaps og whisky og salg af fadøl. Her hyggede mændene sig, mens fruene købte ind, og børnene hyggede sig med gederne på gårdspladsen.

Kristian Thulesen Dahl holdt en rigtig god tale, hvor han også fortalte på en morsom måde, hvordan finanslovsforhandlinger foregår. Han havde taget familien med til nogle hyggelige timer på Aarø.

Selvom vi er i stor konkurrence med Gram Slot i medierne, så var flere udstillere bedre tilfredse med omsætningen på Aarø.

Connie Hansen

Åbningstalen til julemarkedet blev holdt af Kristian Thulesen Dahl.

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 80

Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31

Kirsten Christensen, Baagø 64 71 12 37

Birte Harritsø, Femø 54 71 51 11

Jørgen Møller, Fejø 44 95 92 95

Svend Erik Hansen, Omø 58 19 90 08

Lone Nielsen, Sejerø 59 59 02 45

Lars Møller, Endelave

Redaktør: Lise Thillemann Sørensen

Layout: Erik Steenstrup Dyhr

Foto: Martin Neuman, Inge fra Aarø, Morten

Priesholm.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3000

Redaktionen afsluttet 3. dec. 2012

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer

Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing

Tlf. 6251 3993

E-mail: sekretariatet@danske-smaaer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet

fra Sammenslutningen af Danske Småøer på

www.danske-smaaer.dk